

Rapport

h2>Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Visadienst, ondergebracht bij het Ministerie van Justitie en onderdeel van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, geen beslissing heeft genomen op een aanvraag voor een machtiging tot voorlopig verblijf van februari 2008, gedaan op het consulaat Guangzhou (China). Ook klaagt verzoeker erover dat de Visadienst en het Ministerie van Buitenlandse Zaken hem niet actief op de hoogte houden van de stand van zaken.

Beoordeling

I. Bevindingen

Algemeen

1. Verzoeker, van Chinese nationaliteit, diende op 14 februari 2008 bij de Nederlandse vertegenwoordiging te Guangzhou (China) een aanvraag in om afgifte van een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv) voor verblijf bij zijn Nederlandse partner, mevrouw L.

Op 20 februari 2008 stuurde de vice-consul van die vertegenwoordiging een e-mail aan de Visadienst, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van het Ministerie van Justitie. In die e-mail sprak de vice-consul het vermoeden uit dat de Nederlandse partner van verzoeker zijn zuster zou zijn. Naar aanleiding hiervan deed de Visadienst in eerste instantie zelf onderzoek. Bij brief van 7 juli 2008 deelde de Visadienst verzoeker mee dat een verificatieonderzoek noodzakelijk was en op die datum in gang zou worden gezet. Op 19 november 2008 verzond de IND namens de Visadienst het verzoek om een verificatieonderzoek aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

De door de IND, Bureau Land en Taal, te betalen legeskosten voor dit onderzoek werden in februari 2009 door het Ministerie van Buitenlandse Zaken ontvangen en doorgezonden naar de Nederlandse ambassade te Beijing (China).

Het verificatieonderzoek werd op 21 mei 2009 door het Nederlandse consulaat-generaal te Guangzhou (China) uitgevoerd. De uitkomst werd op 17 juni 2009 aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken meegedeeld. Doorzending aan de IND vond plaats op 26 juni 2009, maar de uitkomst werd pas later door de IND ontvangen.

De Visadienst besliste op 1 juli 2009 positief op de mvv-aanvraag, zonder de uitkomst van het verificatieonderzoek af te wachten. De mvv werd afgegeven in verband met een door verzoeker en zijn partner in China voltrokken huwelijk, en behoudens een eventueel negatief resultaat van dat onderzoek. De heer L. kwam vervolgens naar Nederland en werd in het bezit gesteld van een verblijfsvergunning met ingang van 14 augustus 2009. Verzoeker werd niet geïnformeerd over de uitkomst van het verificatieonderzoek.

Bij brief van 16 juli 2010 is hij alsnog geïnformeerd over de positieve uitkomst hiervan.

2. Op 27 juni 2008 diende verzoekers gemachtigde een klacht in bij de Visadienst over het uitblijven van de beslissing op de mvv-aanvraag. Bij brief van 7 juli 2008 werd deze klacht kennelijk gegrond verklaard, aangezien niet binnen de redelijke termijn was beslist en verzoeker werden excuses aangeboden. Tevens werd meegedeeld dat een onderzoek naar zijn documenten door het Ministerie van Buitenlandse Zaken noodzakelijk was en dat op de datum van de brief om dat onderzoek was verzocht.

Vanaf januari 2009 poogde de gemachtigde (per telefoon en e-mail) informatie te krijgen over de stand van zaken van de mvv-aanvraag c.q. het verificatieonderzoek. Per e-mail van 10 maart 2009 deelde een medewerker van het Ministerie van Buitenlandse Zaken onder meer mee dat dat ministerie geen informatie verstrekt over de voortgang/uitkomst van verificatieonderzoeken en dat de gemachtigde een verzoek om informatie tot de Visadienst diende te richten.

Op 26 maart 2009 diende de gemachtigde een klacht in bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken over het uitblijven van een beslissing op de mvv-aanvraag, het niet reageren op eerdere klachten en de gebrekkige informatieverstrekking door de betrokken instanties.

Na interventie van de Nationale ombudsman, reageerde het Ministerie van Buitenlandse Zaken bij brief van 13 mei 2009 op de klacht. De klacht over het niet verstrekken van informatie over het lopende verificatieonderzoek werd ongegrond bevonden. Voor het naar elkaar wijzen over de voortgang van het verificatieonderzoek door de Visadienst en het consulaat in Guangzhou werden excuses aangeboden. Over de lange duur van het verificatieonderzoek werd aangegeven dat dit een tijdrovende kwestie is, met een gemiddelde tijdsduur in China van zes maanden; het onderzoek zou binnenkort zijn afgerond.

Aangezien verzoeker niet tevreden was met deze reactie van het ministerie, wendde de gemachtigde zich bij brief van 18 mei 2009 tot de Nationale ombudsman.

Visie van de minister van Justitie

3. In reactie op de klacht bracht de toenmalige staatssecretaris van Justitie (bij brief van 28 september 2009) mede in antwoord op vragen onder meer naar voren, dat zowel de Visadienst als het Ministerie van Buitenlandse Zaken hun aandeel in het dossier van verzoeker nogmaals hebben bestudeerd. Aan een verificatieonderzoek zijn kosten (leges) verbonden. In veel gevallen werd de betaling niet snel genoeg ter hand genomen. Zo ook in de zaak van verzoeker. De betaling loopt via het Bureau Land en Taal van de IND. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken communiceert daarover met de IND en vervolgens stelt de IND de Visadienst op de hoogte. De mogelijkheden om dit traject te vereenvoudigen en daardoor te versnellen zijn in bespreking, aldus de staatssecretaris. De vertraging in de

afhandeling van het verificatieonderzoek is dan ook te wijten aan het uitblijven van de betaling en de late ontvangst van de leges. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken is van mening dat dit ministerie hiervoor niet verantwoordelijk is. Het verificatieonderzoek werd op 21 mei 2009 uitgevoerd, de uitkomst hiervan werd op 17 juni 2009 aan het ministerie meegedeeld en de doorzending aan de IND vond plaats op 26 juni 2009.

Met het Ministerie van Buitenlandse Zaken is de afspraak gemaakt dat de verzoeker van het verificatieonderzoek, in dit geval de Visadienst, optreedt als contactpersoon voor de betrokken burger, aldus de staatssecretaris. Het beleid van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is om geen informatie te verschaffen aan derden over het verloop van het verificatieonderzoek. Aan het begin van het onderzoek wordt, zoals in dit geval, aan de IND meegedeeld dat de gemiddelde duur van een onderzoek circa vier maanden bedraagt en soms langer. De onderzoeker is namelijk afhankelijk van de medewerking van buitenlandse autoriteiten en soms dienen lange reizen te worden gemaakt. Indien de procedure langer dan vier maanden duurt dan wordt, zoals in dit geval, de IND ingelicht. In het dossier van verzoeker is dit gebeurd op 21 januari, 11 februari, en 9 maart 2009. Nadere details over voortgang van het onderzoek worden niet verstrekt om zowel de bronnen als de gebruikte methode en technieken van onderzoek te beschermen. Anders zou de te onderzoeken persoon de mogelijkheid kunnen hebben om het proces te manipuleren door bijvoorbeeld het instrueren van familieleden of het aanpassen van schriftelijk bronnen. De kwaliteit van het verificatieonderzoek is daarom gediend met het achterwege laten van informatieverstrekking aan derden, aldus de brief.

De Visadienst informeert een vreemdeling wanneer een beslissing op een aanvraag pas genomen kan worden na verificatie van een of meerdere door de vreemdeling aangeleverde documenten. De vreemdeling krijgt in dat geval ook te horen dat de beslistermijn hierdoor zal verschuiven.

Verzoeker is op 28 maart 2008, 26 juni 2008, 8 juli 2008, 29 september 2008, en 16 oktober 2008 via zijn gemachtigde schriftelijk geïnformeerd over de voortgang van zijn aanvraag om afgifte van een mvv.

Mevrouw Matt, sinds januari 2009 bij de Visadienst bekend als zijn gemachtigde, heeft in de periode van januari 2009 tot juni 2009, tienmaal telefonisch contact gezocht met de dossierverantwoordelijke binnen de Visadienst en is daarbij op de hoogte gesteld van de stand van zaken in het verificatieonderzoek zoals deze bij de Visadienst bekend was.

Volgens de voormalige staatssecretaris kan verzoeker dan ook niet gevolgd worden in zijn klacht dat hij gedurende de procedure niet voldoende op de hoogte is gehouden van de voortgang van de mvv-aanvraag. De Visadienst ziet ook geen aanleiding dit traject te herzien, aldus de brief.

4. In een nadere reactie, mede op vragen van de Nationale ombudsman, gaf de minister van Justitie (bij brief van 27 mei 2010) onder meer aan dat zowel de Visadienst als het Ministerie van Buitenlandse Zaken hun aandeel in het dossier van verzoeker opnieuw hebben bestudeerd.

De minister gaf aan dat de IND verantwoordelijk is voor de tijdige betaling - binnen acht weken - van de noodzakelijke leges. De betaling is in verzoekers geval niet tijdig geweest. De IND is daardoor verantwoordelijk voor de late start van het verificatieonderzoek.

Verder gaf de minister aan dat de Visadienst de referent of diens gemachtigde schriftelijk laat weten dat een verificatieonderzoek wordt gestart. In die brief wordt ook vermeld dat de Visadienst om die reden gebruik maakt van de wettelijke mogelijkheid om de beslistermijn met hoogstens zes maanden te verlengen (artikel 25, lid 2, Vreemdelingenwet 2000, zie Achtergrond, onder 1.). Gedurende deze periode neemt de Visadienst geen contact op met de referent, tenzij dit voor het onderzoek noodzakelijk is. Wanneer na zes maanden geen uitkomst van het onderzoek bekend is, neemt de Visadienst opnieuw contact op met de referent of de gemachtigde om de voortgang te bespreken en vervolgspraken te maken. In de periode van het onderzoek kan de referent via de informatielijn van de IND informeren naar de stand van zaken, maar meestal valt gedurende het onderzoek nog geen nieuws te melden. Wanneer het onderzoek is afgerond, wordt de referent door de Visadienst geïnformeerd over de uitkomst, aldus de minister.

Zoals ook in de brief van 28 september 2009 is vermeld, informeert het Ministerie van Buitenlandse zaken slechts de verzoeker (IND) en niet de derde (i.c. de heer L.). In de ontvangstbevestiging aan de IND wordt door het Ministerie van Buitenlandse Zaken aangegeven dat een verificatieonderzoek circa vier maanden in beslag neemt, maar dat het ook kan voorkomen dat het onderzoek langer duurt. Als het onderzoek ook daadwerkelijk langer dan vier maanden duurt, informeert genoemd ministerie de IND hierover. De IND treedt op als contactpersoon naar de derde partij en informeert deze over de vertraging, aldus de brief.

Verder is het juist dat de mvv aan de heer L. is afgegeven onder de voorwaarde dat uit het verificatieonderzoek geen voor hem negatief oordeel zou volgen.

De uitkomst van het verificatieonderzoek is op 26 juni 2009 door het Ministerie van Buitenlandse Zaken naar de IND gezonden, maar pas kort na de beslissing op de mvv-aanvraag door de Visadienst ontvangen. Uit het dossier blijkt dat de familie L. niet formeel op de hoogte is gesteld van de afronding en de uitkomst van het verificatieonderzoek. De Visadienst heeft in dit geval niet gehandeld conform de Werkinstructie Verificatie buitenlandse documenten. De Visadienst zou alsnog de heer L. en zijn gemachtigde schriftelijk op de hoogte stellen van het feit dat het verificatieonderzoek is afgerond en dat uit het onderzoek volgt dat er geen reden meer is te twijfelen aan de juistheid van de overgelegde documenten, aldus de brief.

Ten aanzien van de verbetermaatregelen die waren toegezegd deelde de minister mee dat voor wat betreft de IND intern is gewerkt aan een verbetering van het betalingstraject waardoor de noodzakelijke leges binnen de termijn van acht weken worden betaald.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft haar interne procedure eveneens aangepast. Na ontvangst van het verzoek om een verificatieonderzoek wordt dit verzoek door het ministerie doorgestuurd naar de Nederlandse ambassade of het consulaat dat het onderzoek moet uitvoeren. In het begeleidend memo wordt alle posten nu verzocht om de afdeling DCM-RL van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te informeren als zes weken na ontvangst van het (verzoek om) verificatieonderzoek de leges nog niet zijn ontvangen. Deze afdeling zal dan contact opnemen met de IND om te laten weten dat de leges nog niet zijn ontvangen. Op deze wijze kan beter worden voorkomen dat verificatieonderzoeken te laat worden gestart omdat de leges nog niet zijn voldaan, aldus de brief.

Visie van de minister van Buitenlandse Zaken

5. In reactie op de klacht (bij brief van 8 oktober 2009) verwees de minister van Buitenlandse Zaken naar de hiervoor aangehaalde brief van de toenmalige staatssecretaris van Justitie. Uit die brief, aldus de minister, blijkt dat er bepaalde gebreken in de procedure zitten, die verbetering behoeven. Bekeken zal worden hoe die onvolkomenheden, voor wat betreft het aandeel van het Ministerie van Buitenlandse zaken in het verificatieonderzoek, kunnen worden aangepakt, aldus de brief (zie hiervoor de aangegeven verbeteringen; No).

Visie van verzoeker

6. Verzoeker liet (bij brief van zijn gemachtigde van 19 oktober 2009) onder meer weten dat de staatssecretaris weliswaar erkende dat leges voor het opstarten van een verificatieonderzoek vaak te laat worden betaald, maar dat in verzoekers geval negen maanden waren verstreken voordat om dit onderzoek werd verzocht. Het daadwerkelijke onderzoek is pas in februari 2009 gestart en had voor zover op dat moment bekend tot geen uitkomst geleid. Er is op de aangegeven data correspondentie geweest tussen de Visadienst en verzoeker, waarin de Visadienst de beslistermijn verlengde en wees op het belang van het verificatieonderzoek. Uit die brieven blijkt echter niet dat de Visadienst is nagegaan of de leges al betaald was en wat de oorzaak van de vertraging was. De Visadienst meende te kunnen volstaan met de mededeling over de verlenging van de beslistermijn, aangezien er nog geen uitkomst van het onderzoek was.

De beslistermijn uit de Vreemdelingen-circulaire van drie maanden was ruimschoots verstreken. Volgens verzoeker strekt de plicht tot termijnbewaking verder dan het per brief verlengen van de beslistermijn. Voor een goede nakoming van die plicht had de Visadienst minstens bij het Bureau Land en Taal van de IND moeten controleren wat de oorzaak van

de trage voortgang was.

De minister van Buitenlandse Zaken acht de verantwoordelijkheid voor de vertraging in het onderzoek niet bij hem te liggen. De verantwoordelijkheid wordt echter door de staatssecretaris evenmin genomen. Volgens verzoeker dient in geval van fouten in de ketensamenwerking van twee overheidsinstanties, in elk geval één overheidsinstantie de verantwoordelijkheid te nemen. Het kan immer niet zo zijn dat instanties naar elkaar wijzen en de burger hiervan de dupe wordt. Er is dan ook geen sprake van een goede klachtafhandeling.

Verzoekers gemachtigde is bekend met het belang van geheimhouding van de inhoud of het opstarten van een verificatieonderzoek. De Visadienst had haar echter meegedeeld dat het onderzoek was opgestart. Verzoekers klacht ging dan ook over het feit dat er over de *voortgang* van dit onderzoek geen informatie werd verstrekt, en ging niet over de inhoud van het onderzoek. Volgens verzoeker is er geen helderheid over de vraag of een vreemdeling of zijn gemachtigde recht heeft op informatie over de voortgang van het verificatieonderzoek.

Verzoeker kan zich ook niet vinden in het standpunt van de staatssecretaris dat er geen sprake was van gebrekkige informatieverstrekking. Weliswaar heeft er veel schriftelijke en telefonisch contact plaatsgevonden, maar hield de berichtgeving slechts de verlenging van de beslistermijn in. De reden van de vertraging werd niet duidelijk. Een medewerkster van de Visadienst gaf telefonisch steeds aan dat zij niet wist waarom het onderzoek nog steeds niet was afgerond en dat haar plicht zich niet verder uitstreekte dan tot het rappelleren bij de ambassade. Van een goede informatieverstrekking door de staatssecretaris of de minister van Buitenlandse Zaken was volgens verzoeker geen sprake. Hiermee hebben zij dan ook niet aan hun informatieplicht voldaan.

Verder merkte verzoeker op dat hem de mvv was verstrekt als resultaat van een praktische oplossing, aangezien verzoeker noch de Visadienst vertrouwen had in een afronding van het onderzoek. Daarom is met de Visadienst overeengekomen dat op basis van het in China voltrokken huwelijk een mvv afgegeven zou worden. Mevrouw L. is terug naar China gereisd en ze zijn dan ook daar gehuwd.

7. Per e-mail (van 7 juni 2010) liet verzoekers gemachtigde in reactie op de hiervoor genoemde brief van de minister van Justitie weten dat de minister te kennen gaf dat er inderdaad te laat de leges zijn betaald en dat de heer en mevrouw L. abusievelijk niet zijn ingelicht over de uitkomsten van het onderzoek. Dit kan als excuus gezien worden voor de trage gang van zaken en de grote onzekerheid voor verzoekers. Volgens de gemachtigde zouden zij gebaat zijn bij formele excuses. Met name mevrouw L. heeft volgens haar huisarts in het bewuste tijdvak last gehad van slapeloosheid, ernstige stressklachten en verdriet.

Eén punt is nog onduidelijk: welke instantie verstrekt in gevallen als van verzoekers informatie over de voortgang (niet de inhoud) van het onderzoek? Voor de heer en mevrouw L. was sprake van een patstelling. De Visadienst beperkte zich ondanks uitblijvende reactie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het consulaat in Guangzhou tot het herhaald rappelleren bij het ministerie. Deze wilde aanvankelijk niet reageren naar de gemachtigde. Toen er eenmaal gereageerd werd door een medewerker van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, werd er later door het ministerie gesteld dat dit niet de bedoeling was, zoals blijkt uit de e-mail van 10 maart 2009. In de trage ketensamenwerking tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de IND was het in casu juist het rechtstreekse contact met het ministerie dat weer beweging in de zaak bracht. In de aanvankelijke reactie op verzoekers klacht gaf het Ministerie van Buitenlandse Zaken in de brief van 13 mei 2009 aan de gemachtigde aan dat er wel rechtstreeks contact met het ministerie gezocht kan worden en de Visadienst en de betreffende afdeling van het ministerie zich zullen beraden over een adequate beantwoording. In de reactie van de minister van Justitie wordt hierop weer teruggekomen en gesteld dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken geen informatie aan 'derden' belanghebbenden verstrekt. Volgens de gemachtigde mag zij ervan uitgaan dat deze laatste informatie niet klopt en doorbreking van de afspraken in het kader van de ketensamenwerking door middel van rechtstreeks contact te zoeken met het Ministerie van Buitenlandse Zaken in plaats van de Visadienst wel mogelijk is, zoals naar voren komt uit de reactie van het ministerie van 13 mei 2009. Dit is uiteraard alleen geoorloofd indien er onvoldoende informatie van de IND wordt verkregen.

Duidelijkheid op dit punt zou de keten transparant maken, aldus de gemachtigde en mogelijk soortgelijke gevallen van vertraging voorkomen.

II. Beoordeling

Ten aanzien van het uitblijven van de beslissing op de mvv-aanvraag

8. Verzoeker klaagt over het uitblijven van een beslissing op zijn aanvraag om afgifte van een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv) voor verblijf bij zijn Nederlandse partner.

9. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat overheidsinstanties slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit houdt in dat de Visadienst in het kader van de behandeling van een mvv-aanvraag voortvarendheid betracht en actief de voortgang van die behandeling bewaakt. Dit geldt temeer nu er ook andere instanties bij de procedure betrokken zijn, zoals in dit geval het Bureau Land en Taal van de IND voor de betaling van de benodigde leges en het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor het doen van een verificatieonderzoek.

10. In dit onderzoek is gebleken dat de beslissing op de mvv-aanvraag van verzoeker uitbleef, omdat de uitkomst van een verificatieonderzoek naar zijn documenten werd

afgewacht. Verzoeker diende de mvv-aanvraag in op 14 februari 2008. De Visadienst stelde aanvankelijk zelf een onderzoek in. Bij brief van 7 juli 2008 liet de Visadienst verzoeker weten dat een verificatieonderzoek door het Ministerie van Buitenlandse Zaken noodzakelijk was en dat op diezelfde dag om dat onderzoek zou worden verzocht.

Niet eerder dan op 19 november 2008 verzond de IND namens de Visadienst het verzoek om het verificatieonderzoek aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Door het uitblijven van betaling van leges hiervoor door (het Bureau Land en Taal van) de IND, duurde het tot in februari 2009 voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken de leges ontving en het verzoek doorzond naar de Nederlandse ambassade te Beijing (China). Het verificatieonderzoek werd op 21 mei 2009 uitgevoerd, de uitkomst hiervan werd op 17 juni 2009 aan het ministerie meegedeeld. Doorzending aan de Visadienst vond plaats op 26 juni 2009, maar werd door die dienst pas later ontvangen.

Zonder de uitkomst van het verificatieonderzoek af te wachten, besliste de Visadienst op 1 juli 2009 positief op de mvv-aanvraag van verzoeker, onder voorbehoud van de uitkomst van dat onderzoek.

11. Daarmee heeft de duur van de behandeling van de mvv-aanvraag in totaal 1 jaar en bijna vijf maanden in beslag genomen. Volgens de Vreemdelingencirculaire geldt voor de behandeling van een mvv-aanvraag een redelijke termijn van drie maanden. Die termijn is ruimschoots overschreden.

Het grootste deel van die overschrijding is naar het oordeel van de Nationale ombudsman te wijten aan de Visadienst. Immers, aanvankelijk deed de Visadienst onderzoek naar verzoekers documenten. Op 7 juli 2008 liet de Visadienst verzoeker weten dat een verificatieonderzoek door het Ministerie van Buitenlandse Zaken noodzakelijk was. Op 19 november 2008 werd het verzoek om dit onderzoek pas verzonden en vervolgens duurde het nog zo'n drie maanden voordat de benodigde leges voor het verificatieonderzoek waren betaald. Zoals de minister heeft erkend, is de IND verantwoordelijk voor de late start van het verificatieonderzoek. De IND treedt hierbij op namens de Visadienst.

Het is weliswaar van belang dat in het kader van een verblijfsprocedure aanwijzingen over mogelijke malversaties worden onderzocht, dit neemt echter niet weg dat bij een dergelijke onderzoek de nodige voortvarendheid in acht wordt genomen.

In verzoekers geval was daarvan geen sprake gezien het voorgaande en temeer daar de IND noch de Visadienst bewaakte dat het noodzakelijk geachte verificatieonderzoek in gang was gezet en of de legeskosten al waren voldaan.

Dat daarbij de beslistermijn schriftelijk was verlengd, zoals de minister nog heeft gesteld, doet hieraan niet af. Verlenging van een beslistermijn ex artikel 25, tweede lid, Vreemdelingenwet 2000 (zie Achtergrond, onder 1.) geldt namelijk niet bij een

mvv-aanvraag. Bovendien is een dergelijke verlenging slechts mogelijk in verband met advies of onderzoek door derden, in dit geval het Ministerie van Buitenlandse Zaken; daarvan was pas sprake na betaling van de leges in februari 2009.

Gezien het voorgaande is de onderzochte gedraging van de Visadienst niet behoorlijk.

Ten aanzien van de informatieverstrekking

12. Verzoeker klaagt er verder over dat de Visadienst en het Ministerie van Buitenlandse Zaken hem niet actief op de hoogte hielden van de stand van zaken, met name ten aanzien van de voortgang van het verificatieonderzoek.

13. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat overheidsinstanties burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit houdt in dat de Visadienst dan wel het Ministerie van Buitenlandse Zaken een persoon, van wie documenten in een verificatieonderzoek worden onderzocht, op de hoogte houdt door informatie te verstrekken die een goed inzicht geeft in de voortgang van dit onderzoek.

14. Volgens de ministers wordt informatie over de voortgang van een verificatieonderzoek verstrekt door de instantie die dit onderzoek aanvraagt, in dit geval de IND/Visadienst. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken geeft geen informatie aan betrokken derden, zoals verzoeker, mede ter voorkoming van beïnvloeding van het onderzoek. In de ontvangstbevestiging aan de IND/Visadienst geeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan dat een verificatieonderzoek circa vier maanden in beslag neemt, maar dat het onderzoek ook langer kan duren. In dat geval informeert het ministerie de IND/Visadienst hierover; dit is in verzoekers geval gebeurd op 21 januari, 11 februari, en 9 maart 2009. De IND treedt op als contactpersoon naar de derde partij en informeert deze over de vertraging. Volgens de minister is verzoeker aanvankelijk (in 2008) via brieven op de hoogte gehouden van de vertraging en later via een aantal telefoongesprekken (in 2009) met zijn gemachtigde. Volgens de minister is hiermee aan de informatieplicht voldaan.

Verzoeker vindt daarentegen dat sprake was van een gebrekkige informatievoorziening. Er hebben weliswaar schriftelijke en telefonische contacten plaatsgevonden, maar hierin werd hem slechts bericht dat de beslistermijn was verlengd. De reden van de vertraging werd volgens verzoeker niet duidelijk. De Visadienst gaf telefonisch steeds aan niet te weten waarom het onderzoek nog steeds niet was afgerond en dat haar plicht zich niet verder uitstreckte dan tot het rappelleren bij de ambassade, aldus verzoeker. Verder bleef volgens verzoeker onduidelijk welke instantie kon informeren over de voortgang van het verificatieonderzoek en de patstelling in zijn zaak werd pas doorbroken door contacten met het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

15. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman is verzoeker door de brieven van de Visadienst in 2008 onjuist dan wel onvoldoende geïnformeerd. In die brieven gaf de Visadienst aan dat een verificatieonderzoek noodzakelijk was en vervolgens dat het onderzoek liep en nog geen uitslag bekend was, terwijl dit onderzoek nog niet was opgestart. Daarbij werd de beslistermijn van de mvv-aanvraag steeds met drie maanden verlengd zonder enige nadere toelichting. De laatste brief dateert van 16 oktober 2008. Verwacht had mogen worden dat de Visadienst ook na die datum per brief informatie aan verzoeker dan wel diens gemachtigde had verstrekt, bijvoorbeeld dat in februari 2009 de leges waren betaald en dat het verificatieonderzoek op 21 mei 2009 daadwerkelijk was gestart.

Vanaf januari 2009 is verzoekers gemachtigde veelal telefonisch geïnformeerd over de voortgang van het verificatieonderzoek, maar wel steeds op haar initiatief. Verwacht had mogen worden, zoals verzoeker terecht stelt, dat de Visadienst zich hierin actiever had opgesteld. Dat de Visadienst te weinig informatie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken kreeg en slechts bij dit ministerie of de vertegenwoordiging in China kon rappelleren, maakt dat niet anders.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

16. De Nationale ombudsman kan zich vinden in de opstelling van de ministers, dat bij een verificatieonderzoek de aanvragende instantie, in dit geval de IND/Visadienst, zorg draagt voor de informatieverstrekking over de voortgang van dit onderzoek aan de betrokkene. Daarbij is wel van groot belang, zoals in verzoekers geval is gebleken, dat de IND/Visadienst door het Ministerie van Buitenlandse Zaken c.q. de buitenlandse post waar het onderzoek wordt uitgevoerd op de hoogte wordt gehouden van de voortgang hiervan. In ieder geval kan het ministerie c.q. de buitenlandse post informatie geven over het moment van het ontvangen van de benodigde leges, van het moment van het opstarten van het verificatieonderzoek en het beëindigen hiervan. De ketensamenwerking dient op dit punt beter gewaarborgd te zijn dan in verzoekers geval is gebleken.

Verder is in dit verband nog van belang dat de betreffende instanties aan een betrokkene duidelijkheid geven dat de aanvragende instantie informatie verstrekt over de voortgang van een verificatieonderzoek.

De ministers hebben aangegeven dat er binnen de IND een verbetering van het betalingstraject in gang is gezet voor een tijdige betaling van de leges, dat dit door het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de posten in het buitenland wordt bewaakt en een al dan niet tijdige legesbetaling aan de IND wordt gemeld. Op deze wijze kan inderdaad beter voorkomen worden dat verificatieonderzoeken te laat worden gestart in verband met de te late legesbetaling. Dit komt de ketensamenwerking op dit punt ten goede en de Nationale ombudsman heeft van deze verbetering met instemming kennis genomen. Hiermee is echter nog geen goede voorziening getroffen voor een actieve en adequate

informatieverstrekking over de verdere voortgang van het verificatieonderzoek aan een betrokkene.

Dit is aanleiding voor de Nationale ombudsman om een aanbeveling te doen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Visadienst inzake verzoekers mvv-aanvraag is gegrond, wegens strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De klacht over de onderzochte gedraging van de Visadienst en het Ministerie van Buitenlandse Zaken inzake de informatieverstrekking is gegrond wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De Nationale ombudsman heeft er met instemming kennis van genomen dat de minister van Buitenlandse Zaken, via het Hoofd van de Visadienst, bij brief van 16 juli 2010 alsnog aan verzoekers gemachtigde heeft laten weten dat de uitkomst van het verificatieonderzoek positief voor hem was en dat aan de inhoud van de door hem overlegde documenten niet meer wordt getwijfeld. Voor zover het uitblijven van de informatie voor onrust heeft gezorgd bij verzoeker, worden hem hiervoor verontschuldigen aangeboden.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de ministers van Buitenlandse Zaken en Justitie in overweging om de ketensamenwerking bij een verificatieonderzoek zodanig in te richten dat de informatieverstrekking over de voortgang van het onderzoek aan de betrokkene van wie de documenten worden onderzocht, of diens gemachtigde, gewaarborgd is.

Daarbij valt in ieder geval te denken aan informatie over de datum van betaling van de leges, de datum van het opstarten van het verificatieonderzoek en het beëindigen hiervan.

Onderzoek

Op 18 mei 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer L. wonende te China, ingediend door mevrouw mr. N. Matt, advocaat te Amsterdam, met een klacht over een gedraging van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het consulaat te Guangzhou (China) en de Visadienst van genoemd ministerie, ondergebracht bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van het Ministerie van Justitie.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Justitie gezamenlijk, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werden de toenmalige staatssecretaris van Justitie en de minister van Buitenlandse Zaken verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de ministers/de staatssecretaris en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de inmiddels verantwoordelijke minister van Justitie een aantal specifieke vragen gesteld.

De minister van Buitenlandse Zaken deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van de gemachtigde van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift d.d. 18 mei 2009, met als bijlagen onder meer de klachtafhandelingsbrief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. 13 mei 2009;

Reactie op de klacht van de toenmalige staatssecretaris van Justitie d.d. 28 september 2009;

Aanvullende reactie op deze brief van de minister van Buitenlandse Zaken d.d. 8 oktober 2009;

Brief van de gemachtigde d.d. 19 oktober 2009 met de reactie op genoemde brief van de staatssecretaris, met als bijlagen klachtafhandelingsbrief van de Visadienst d.d. 7 juli 2008 en tussenberichten d.d. 28 maart, 26 juni, 29 september en 16 oktober 2008;

Antwoordbrief van de minister van Justitie d.d. 27 mei 2010;

Reactie van de gemachtigde d.d. 7 juni 2010 op de antwoordbrief van de minister, met als bijlagen de e-mail van een medewerkster van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van 10 maart 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Vreemdelingenwet 2000

Artikel 25

"1. Binnen zes maanden wordt een beschikking gegeven op de aanvraag tot:

het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 14;

het verlengen van de geldigheidsduur ervan;

het wijzigen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 14;

het verlenen van een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd als bedoeld in artikel 20;

het wijzigen van een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd als bedoeld in artikel 20.

2. De termijn voor het geven van de beschikking, bedoeld in het eerste lid, kan ten hoogste voor zes maanden worden verlengd indien naar het oordeel van Onze Minister voor de beoordeling van de aanvraag advies van of onderzoek door derden of het openbaar ministerie, nodig is.

3. Onze Minister stelt de vreemdeling in kennis van de verlenging.

(...)"